

hebben aan de wedstrijd deelgenomen

de toekomst van viersel

hoeveel jaren wordt al niet de vraag gesteld: wat gaat er gebeuren wanneer mieke & luc er niet meer zijn? enkele bezorgden kwamen bijeen om zich daarover te beraden & hadden het over onze 'opvolging'

dat vonden we een niet zo prettig woord want wij zijn er nog altijd

dan ging het over ons 'terzijde staan' maar ook dat woord klonk niet zo leuk waren wij twee de enigen die moesten terzijdegestaan worden? moeten we dat niet bij elkaar doen elk van ons

heeft toch af & toe 'bij-stand' nodig? zo werd het woord 'omgeven' gevonden

ieder van ons heeft er toch nood aan omgeven te worden door mensen die om hen geven?

zo ontstonden de omgeefdagen: bij het begin van ieder jaargetijde zouden we weer eens bijeenkomen om elkaar te omgeven

met tweemaal twaalen waren we dit weekend alweer in de zon aan tafel gezeten op het erf

heel de voormiddag hadden we al zingend klievend verplantend...

deugd aan elkaar beleefd & moed bij elkaar opgedaan want tussen al die bedrijvigheid brandde heel de dag in het bakhuis het vuur van de stilte

ook nieuwe mensen kwamen voor het eerst ons benieuwde erf op zoals dat gezinnetje met twee zoontjes uit ons eigen borgerhout ze mochten van de parochie begrijpelijkerwijze hun eerste communie niet doen omdat ze niet gedoopt waren

er werd met hen afgesproken hoe ze in viersel bij de pinksterbron zouden kunnen gedoopt worden & na over de brug van hun zeven jaar

plank voor plank gekomen te zijn & de kinderzegen ontvangen te hebben aan de ovaal zonnetafel het verhaal van brood & wijn zouden mogen aanhoren & dan van ouders & grootouders als pasgedoopten hun eerste communie eigenhandig zouden mogen ontvangen

ze vonden dat een goed voorstel & keken bij de uitwuij aan de poort aan hun vertrekkende oogjes te zien van nu af aan al uit naar hun "eerste communie zonder kadokes"

(vervolg volgende week)

LUC VERSTEYLEN

536

Jakob (tweede vervolg)

Jakobsstaf

Het sterrenbeeld Orion werd vanwege de vorm bij vele volken geassocieerd met een machtige krijger, een reus of een jager, waarbij de sterren delta, epsilon en dzèta de gordel vormen. Die drie sterren liggen vrijwel op een rechte lijn; ze kregen de naam 'Jakobsstaf', ook wel 'Driekoningen'.

'Jakobsstaf' is ook de naam van een verouderd instrument voor het bepalen van hoeken in de sterrenkunde, de zeevaart en de aardmeetkunde.

Jehova

Getuigen van Jehova/Jehova's Getuigen

Het woord 'Jehova' komt in de Bijbel niet voor, maar het heeft er wel zijn wortels. De belangrijkste naam voor de God in het Oude Testament was 'Jahwe' (ook als 'Jahweh' geschreven). Hierbij moet je twee dingen in acht nemen.

In het Hebreeuws werden vroeger geen klinker-tekens geschreven. Wat wij nu als 'Jahwe' of 'Jahweh' schrijven, werd in vier Hebreeuwse letters als 'JHWH' geschreven. Het Griekse woord voor 'vier' is 'tessares', in samenstellingen 'tetra-'; 'tetragonaal' is 'vierhoekig'.

'Schrijven' is 'graph[o]' in het Grieks, met '-gram-' als stam van het mediale verleden deelwoord. Een 'tetragram' is een woord dat bestaat uit 'vier' 'geschreven' (tekens), 'vierletterwoord', zoals 'JHWH'.

Ten tweede: de eerbied voor de hoogste godheid was zo groot dat van ongeveer 300 v.C. zijn naam niet uitgesproken mocht worden, behalve eenmaal per jaar door de hogepriester op Grote Verzoendag. Van die gewoonte werd afgezien na de verwoesting van de tweede tempel tijdens de joodse opstand in het jaar 70 n. C. De naam van iemand uitspreken, werd beschouwd als een zeker recht op die persoon uitoefenen; dat is voor de godheid uitgesloten.

In de renaissance vulden de christelijke schriftgeleerden het tetragram 'JHWH' op met de klinkers van een ander God-woord, namelijk 'Adōnaj' dat 'Heer' betekent, en dat in de Griekse Septuagint als 'Kurios' en in de Latijnse Vulgaat als 'Dominus' wordt weergegeven. De eerste klinker werd onder invloed van de 'j' van 'JHWH' tot doffe 'e', en de laatste halfvocale 'j' werd zacht uitgesproken. De klanken van 'Adōnaj' waren in hoofdzaak 'ō' en 'a'. Dat had tot gevolg dat de christenen een bastaard woord maakten, een mengsel van de medeklinkers uit 'JHWH' en de (klinkende) klinkers uit 'Adōnaj',

namelijk oorspronkelijk 'JeHoWā' of 'JeHoWaH', later gespeld als 'Jehova' of soms ook 'Jehovah'. Men weet dus niet hoe 'JHWH' vroeger precies werd uitgesproken; daarom geven sommigen er de voorkeur aan om in de teksten niet 'Jahwe' maar 'JHWH' te schrijven. Men vermijdt eveneens het woord 'Jahwe', en men vervangt het overal door 'de Heer', 'de Enige' e.a.

Het woord 'Jehova' leeft vooral in de benaming van een godsdienstige beweging die sinds 1931 *Jehova's Getuigen* of *De Getuigen van Jehova* heet. De naam verwijst naar een tekst van Jesaja:

'Mijn getuige zijn jullie – spreekt de HEER –, mijn dienaar, die ik uitgekozen heb opdat jullie mij zouden kennen en vertrouwen, en zouden inzien dat ik het ben. Vóór mij is er geen God gevormd, en na mij zal er geen zijn.'

(Wordt vervolgd)

BART MESOTTEN

Johan Kelders

Sieg Heil

Laarzengekletter, nazigebral.
De blanke racisten vieren feest.
Ze hebben zich verzameld op een geheime plek vlakbij de snelweg Antwerpen-Breda.
Toen ik ze zag, vluchtte ik de bosjes in.
Dit feest is enkel voor medestanders.
Buitenstaanders worden weg geranseld.
„Leve 'Nederland Blank', leve 'België Blank', leve de nieuwe wereldorde!”
De overwinningskreten klieven door de lucht.
Hier hebben de nazi's het voor het zeggen.
Een band zet een lied in.
Het gaat over een andere wereld waar alleen de blanken het voor het zeggen hebben.
Mensen met een andere huidkleur doen er daar niet meer toe.
Die zijn ballast, overbodig, te veel.
Een in een leren jas gehulde tattoo brengt de nazigroet.
Zijn medestanders volgen.
Ik ben in nazi-Duitsland. Hitler is niet dood. Hij leeft.
Alleen de joden zien er hier anders uit.
Ze zijn zwart, bruin, geel en worden allochtoon genoemd.
Een man met een doodskop op zijn T-shirt brengt een toast uit op de eindoverwinning.
„Sieg Heil, Sieg Heil, Sieg Heil!”
Ik vlucht dieper de bosjes in.
Tegen zoveel racisme ben ik niet bestand.
Het lijkt of de doodskampen en miljoenen doden nooit hebben bestaan.
Boven me scheert een vogel door de lucht.
Zijn vrijheid beurt me op.
Er komt geen bloedgroep of ras aan te pas.
Hij is er voor alle mensen.
Blank, zwart, bruin, geel, of welke kleur dan ook.

UIT DEN GROOTEN VOLKSKALENDER VAN PAUL VAN ZUMMEREN

Deze dagen weten de weerspreuken ons vooral te vertellen dat we ons moeten vasthouden aan de takken van de bomen. Ze voorzien niks anders dan wind, regen en frisse temperaturen:

NOVEMBER DOET DE BLADEREN VAN DE BOMEN EN JAAGT ZE OOK WEL EENS IN STROMEN

Mocht het morgen zo'n weer zijn, dan verhuis je maar beter naar het zuiden, ten minste tot het einde van dit jaar. Want morgen is het de feestdag van Leonardus en een dagspreuk zegt dan:

HET WEER VAN LEONARDUSDAG BLIJFT GEWOONLIJK TOT DE KERSTMISDAG

Mochten we inderdaad vooral een langdurige, koude periode staan, dan is daarin maar één lichtpuntje, en dat is volgende dinsdag, want dan is het de feestdag van Sint-Martinus. Die geliefde Vlaamse volksheilige moet er normaal gesproken toe in staat zijn om ons nog even vol heimwee aan een mooie zomer te laten terugdenken. Martinus brengt immers traditioneel zijn Martinuszomerke mee, al is het misschien wel fout om het woord zomer nu nog te laten vallen: echt warm wordt het nu toch niet meer. Verwijzend naar de geschiedenis van zijn jas die hij in tweeën scheurde, formuleerden onze voorouders daaromtrent deze spreuk:

AL MOET SINTE-MAARTEN EEN MANTELKEN DRAGEN, HIJ MOET TOCH NOG WANDELEN DOOR ZOMERSE DAGEN

De dagen rond Sint-Martinus zijn overigens van belang om dan al te achterhalen hoe de komende winter zal zijn. Goed uitkijken naar dat weer dus, want:

ALS HET NEVELIG IS MET SINT-MARTIJN DAN ZAL DE WINTER ZACHTE ZIJN MAAR HEEFT DE SINT EEN WITTE BAARD EEN STRENGE WINTER WORDT VOOR ONS BEWAARD

KRISTIEN VAN ZUMMEREN